

HASZNÁLATI UTASÍTÁS A 4. SZÁMHOZ

Ez az év az évfordulók éve. És a búcsúztatóké is. Alighogy az olvasó kezébe került a Csohány Kálmán emlékszám (a pásztói születésű grafikus 80 éves lehetett volna az idén), máris Gerelyes Endrére kell emlékeznünk. Kell? Kicsit kényszerítő kijelentés ez, de talán igaz is. Hiszen olyan gyors az olvasó irodalmi emlékezet-vesztése, hogy olykor határozottan kell megszólalni: élt közöttünk egy nógrádi prózaíró, aki most lenne 70 éves. És mindörökre fiatal marad, hiszen 38 éves korában halt meg. Így aztán soha nem tudjuk meg, mire készült még, mit várhattunk-kaphattunk volna tőle. Marad az irodalomtörténeti értékelés, amely eddig is azt igazolta, hogy nem felejtődik ki a 20. század végi magyar irodalmi kánonból. Hogy hol véglegesítődik a helye, az már a jövő kérdése.

A búcsúztató pedig Horváth Istvánról szól. Egyszerűen nem tudjuk felfogni a veszteséget, hiszen csaknem fél évszázadot éltünk, dolgoztunk vele együtt. Ezért is nehéz bármilyen összeállítást készíteni, mert mindig is azt várjuk, milyen új anyagot küld nekünk, melyik konferencián szólal meg, hol láthatjuk őt. Pedig két-három éve leginkább a kórházban láttuk s tudtuk, napjai meg vannak számolva. Csak lassan számoltunk vele együtt, hogy mindig egy nappal több maradjon neki-nekünk. Aztán elfogytak a napok... Az óra pedig jár tovább, immáron nélküle méri az időt. Sokat vállalt és sokat teljesített Nógrád megye szellemi életében. Egyszer majd eljön az ideje, hogy a maga teljességében felmérjük életművét, de az még messze van. Most csak a hiányérzet, a veszteség érzelmeivel viaskodunk.

Ebben a számunkban is van egy kis „palóckodás”. Miért is ne lenne? Éppen Mikszáth ürügyén ejtünk szót szűkebb hazánkról. Két fontos egyéniséget is bemutatunk. Gaál Istvánról többet és többször kellene szólni Nógrádban. Legalább annyira kellene törődnünk nagyívű életművének alakulásával, amennyire ő vigyázza palócságát. Kapros Márta Balassagyarmaton él. Ő annak bizonyítéka, hogy egy más vidékről érkezett embert mennyire palóccá tud változtatni a táj. Főleg ha az életműve is éppen erről szól: a palóc néprajz, néphagyomány, népelet kutatásáról.

(p.m.)

Tartalom

Gerelyes Endre 70 éves

Ördögh Szilveszter	Levél a főszerkesztőnek	505
Szakonyi Károly	Bokszeccs és írói siker	506
Koncsek József	Emlékképek a fiatal Gerelyesről	509
Praznovszky Mihály	Az író és a táj	514
Gerelyes Endre	Levelek Edithez	516

Új írások

Petrőczy Éva	Egy elhibázott este – avagy Lilla kései utószava	521
Kerék Imre	Versek egy régi füzetből, 1958	522
Lászlóffy Csaba	Balladatéma születésnapomra; Testamentum	524
Sáránci József	Fragmentumok; Ki kicsoda?; Az idomítottak	528
Győri László	Röptetés	532
Sebestyén Mihály	A kasszatörő meséje	535

Palóc portrék

Solymár József	Jeles palócok – Gaál István, a pásztói képíró	540
Szabó Andrea	Egy eltűnő világ nyomában	553

Egy kis Mikszáth

Csongrády Béla	Mikszáth „A Nagy Könyv”-ben és a Parnasszuson	559
Handó Péter	Szégyen a törvényszék előtt	562

Itt, Magyarországon

Cegléd József	Egy kisvárosi szikla	566
Taar Ferenc	A pusztai ember	573

József Attila 100 éve

Szakonyi György	Bizony	576
Gáspár István Gábor	Nem én kiáltok	577
Kamarás István– Katsányi Sándor	A DISZ – utóbb: KISZ – József Attila olvasómozgalma	585
Hidasi József	Rakodóparton	594

Esszék

Kabdebó Tamás	Illyésről	595
Lukáts János	A vereség lépcsőfokai – Szabó Lőrinc „futball-vers”	598
Pákovics Miklós	Legközelebb május	602

Horváth István emlékezete

Könyvről könyvre

Salamon Nándor	„Az aranyszarvas új üzenete” A Herman Ottó Múzeum képtára	613
----------------	--	-----

E számunkhoz a Nógrádi Történeti Múzeum Fotótárában lévő Gerelyes Endre-fotókból válogattunk.

Nógrád megye irodalmi, művészeti, közéleti folyóirata • Főszerkesztő: Praznovszky Mihály; fõmunkatárs: Nagy Pál (*Párizsi Magyar Műhely*); szerkesztők: dr. Kovács Anna, Bagyinszky Istvánné (*szerkesztõségi titkár, telefon: 32/310-140*) • Kiadja a Balassi Bálint Megyei Könyvtár (*3100 Salgótarján, Kassai sor 2.*); Felelõs kiadó: Bódi Györgyné dr. • Készült: Polar Stúdió (*Salgótarján*)

Levélcím: 3101 Salgótarján, Pf. 270; Telefon: 32/416-777; Fax: 32/416-482; Internet: www.bbmh.hu/palocfold; e-mail: palocfold@bbmh.hu • Terjeszti a Balassi Bálint Megyei Könyvtár; előfizethetõ ugyanitt • Budapesten megvásárolható az Írók Boltjában (*VI. kerület Andrássy út 45.*) • 2005-ben megjelenik 6 alkalommal • Egy szám ára 300,- Ft; előfizetési díj egy évre 1 500,- Ft • Kéziratokat és rajzokat megõrzünk, de nem küldünk vissza • ISSN 05555-8867 • INDEX 25925

Lapunk megjelenését támogatta
a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és a Nemzeti Kulturális Alapprogram

Nógrád megye Madách-díja (2004) és Salgótarján Pro Urbe-díja (2005)

